

„A JATE-t nem félttem a versenytől”

Dr. Rácz Béla az egyetem helyzetéről

■ Nem túl hálátlan dolog pont a tanévkezdet sűrűjében két hónapig rektor-nak lenni?

– Az vagy nem, az egyetemi státútum szerint a rektor távollétében az általános rektorhelyettes látja el az intézmény vezetői teendőit. A Művelődési Közlöny szeptember 1-jei számában megjelent a pályázati kiírás a JATE rektori tisztségére, 30 napos a benyújtási határidő, reményeim szerint az Egyetemi Tanács október 13-i ülésén már tárgyalhatunk a jelöltekkel. A jogszabály szerint a rektort az Egyetemi Tanács kezdeményezésére, a miniszter javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

■ Mit jelent bővebben az Egyetemi Tanács kezdeményező jogköre?

– Magyarul körülbelül annyit, hogy a pályázók közül kiválasztja az egyetemen támogatottságot élvező jelöltet. Az Egyetemi Tanács korábbi döntése szerint nem kell előre kidolgozott eljárásban rögzíteni, milyen módon kerüljön ki a jelölt egyetemi támogatottsága. Valahogy ezt mégis jó lenne meg tudni, ezért karonként informális megbeszélések folynak arról, ki legyen a rektor.

■ Benyújtja a pályázatát?

– Nincs szándékomban. A Természettudományi Kar többsége két személyt támogat, a kettő közül az egyik ugyan én vagyok, de úgy gondolom, hogy nem rendelkezem még kellő irányítási tapasztalattal és széleskörű egyetemismerettel.

■ Valóban viszonylag gyors karriert futott be, hiszen július 1-jével neveztek ki egyetemi tanárrá, egyetemes rektorhelyettes lett, aki szeptembertől feladatköre szerint – rektor.

– Gyakran azért kap egy vezető funkció várományosa

Dr. Csirik János helyettes államtitkárrá kinevezése, szeptember 1-je óta a József Attila Tudományegyetem rektori teendőit Dr. Rácz Béla általános és tudományos rektorhelyettes látja el. A tanévkezdetről, az egyetem helyzetéről és személyes ambícióiról kérdeztük.

támogatást és bizalmat, mert sokan a meg nem valósult lehetőséget látják benne. De én tudom, hogy nem létezik az a friss elme, aki a várakozásokat kielégítené és meg tudná oldani a nehéz egyetemi feladatokat.

■ Olyan nagyok a bajok, hogy – elnézést a kifejezésért – az is bolond, aki ma rektorságot vállal?

– Nem ilyenfajta kibúvót keresek, sok nehéz helyzetből sikerült már kimásznom. A kutatói pályámat sem félttem, szerencsére nagy a munkabérem. A valódi indok az, amiről beszéltem az imént: szeretnék több vezetői tapasztalatot szerezni.

■ Az Optikai és Kvantum-elektronikai Tanszékén is szerzett, hiszen a tanszék vezetője, Bor Zsolt professzor helyettese volt.

– A tanszéken 70, az egyetemen meg 7 ezer ember ügyeivel kell foglalkozni.

■ Gondolom, az egyetem nehézségei a pénzügyi problémák miatt fakadnak.

– Nincs még pontos adatunk, de a számításaim szerint legalább 50-60 millió forinttal kevesebb lesz az elvonások után a költségvetési pénzünk. Ez nagy érvágás. Szerencsére az energiaárak emelése nem

érint olyan súlyosan bennünket, mintha nem valósult volna meg az energiafelhasználás korszerűsítése. Vannak tartalékaink, amelyek takarékoságból származhatnak. De semmi módon nem tudjuk saját erőből megoldani a legnagyobb gondokat, amelyek abból származnak, hogy a legtöbb épületünk régi, elavult, felújításra szorul. A kollégiumi férőhelyek hiánya azzal fenyeget, hogy nem tudnak a mi egyetemünkre járni, sokan, akik nem tudják megfizetni az égbé szökő szegedi albréteket. Abban nem reménykedem, hogy a közeljövőben milliárdos nagyságrendű beruházással kollégiumot építhetünk, ezért lépcsőzetes megoldáson gondolkodunk. Remélem, hogy a jövőre bevezetendő tandíj olyan egyetemi bevétel lesz, amelyből ezt a legégetőbb problémát oldhatjuk meg, és nem kell ezt a pénzt a működés finanszírozására használni – mondjuk egy újabb energiaár-emeléskor. Az idén körülbelül 1500 elsőéves jött az egyetemre, közülük 900-an jelentkeztek kollégiumba és mindössze 250 diákot tudtunk elhelyezni.

■ Az elsőéveseknek más természetű gondjaik is vannak: az egyetem még a

kredit rendszer bevezetésének előkészületeinél tart, de sokaknak már most nagyon bonyolultan állítható össze az órarendjük.

– Ez a szabadság ára. Pedagógiai haszna is van, hogy saját maguknak kell kialakítani a számukra megfelelő tantárgyi kombinációt: vége annak a világnak, amelyben a saját ügyeinkben is valamely többség igazított el bennünket, jobb, ha megtanulunk magunkon segíteni. Alighanem azt is előbb-utóbb meg kell tennünk, hogy beleférjünk az ismertetőnkbe, amit egy amerikai magánegyetem ismertetőjében láttam: az ezen az egyetemen kapott diploma semmilyen karrier befutását és semmilyen állás betöltését nem garantálja, csak az ezen az egyetemen tett sikeres vizsgákról ad tanusítványt.

■ Az universitas híve?

– Kevés a tapasztalatom a szegedi felsőoktatási intézmények szándékairól, ezért engedje meg, hogy erről most ne beszéljek. A témáról Bor Zsolt professzor mondása jut eszembe: ha két féllábú összekapaszkodik, abból még nem lesz Ben Johnson. A nagy külföldi egyetemek természetes fejlődés során alakultak ki; ha mesterséges úton, szervezeti összehasonlásokkal akarunk létrehozni nagy egyetemet, akkor azt nagyon alaposan és megfontoltan kell előkészíteni. Nem mondom, hogy előállhat az összehasonlásokkal egy gyémántkristály-szerű funkcionális egység, hiszen eltérő érdeklődésű emberek együttműködéséről lenne szó; de legalább amolyan puding-állagot illene elérni. Az intézmények közötti verseny Magyarországon mostanában kezdődik. Az Európai Közösségek mindenestire létezik már egy erősrendet mutató listája, amelyben bizonyos egyetemek diplomáival kapcsolatban óvatosságra intenek. A JATE-t nem félttem a kibontakozó versenytől.

Sulyok Erzsébet

■ Döntött a képviselő-testület Újabb utakat építenek Mórahalmon

Több fontos kérdést tűzött napirendjére a móraalmi képviselőtestület csütörtök délutáni ülésén. A Katona László polgármester elnökletével tartott testületi összejövetelen először településpolitikai kérdésekről hallgattak meg előterjesztést, majd ezzel kapcsolatosan döntöttek például két lakásbérleti kijelöléséről is. A 10 beérkezett pályázat elbírálásával kapcsolatban a testület úgy határozott, hogy egy lakást szociális célra, a másikat pedig a helyi általános iskola számára utalja ki, s ez utóbbit a jövőben a tanintézmény oktatási célra használhatja.

A testület módosította költségvetési rendeletét is, s ennek keretében 200 ezer forint támogatást biztosított a helyi sportkörnek az 1994. évre.

A móraalmi polgárok bizonyára örülnek majd a város vezetésének döntése miatt, amely arra vonatkozik, hogy több utcát szilárd burkolattal látják el – még az idei év folyamán. A Szőlő, a Köztársaság és a Rózsa utca lakói beadvánnyal fordultak a képviselőtestülethez, amelyben kérik, hogy a város vezetése az útpépítési program keretében találjon megoldást az említett utcák szilárd útburkolattal való beépítésére. A testület úgy döntött, hogy mind a három utca kérelmét elfogadja és az önkormányzat mintegy 4 millió forint összegben hitelt vesz fel a munkálatok kivitelezésére. Ezek szerint a három utca még az idén szilárd útburkolatot kap, s megszűnnek lakóinak eddigi közlekedési gondjai is.

K. F.

Önkormányzati mérleg Kisteleken

A beszámolókat követő vitában több képviselő felvetette, hogy az előterjesztés nem tükrözte elég árnyaltan az elmúlt ciklus törekvéseit, több dolog kimaradt belőle. Szinte valamennyi megszólaló képviselő közölte a polgármesteri hivatal dolgozóinak segítőkész közreműködését, amellyel munkájukat megkönnyítették.

Majoros István, a PEB elnöke sikernek könyvelte el, hogy Kistelek az elmúlt néhány évben helyi adók kivétele nélkül is sokat fejlődött, s úgy vélte, az előző kormányzat – minden hibája ellenére – sokat tett a vidék felzárkóztatásáért.

Balogh Zoltán alpolgármester szerint a testület ígéretei közül nem sikerült megvalósítani az új munkahelyek teremtését, a fiatalok és az értelmiség megtartását, a város nem tudta megemészteni a képviselő-testület Rákóczi iskolával kapcsolatos döntését, amely nem a választók érdekeit szolgálta. Id. dr. Sikter András visszautasította a Rákóczi iskolával kapcsolatos bírálatot. Elmondta, hogy jelenleg egyetlen állás sincs az iskolában betöltetlenül, s ha távoztak is pedagógusok, jöttek helyettük újak, akikről nem lenne szabad eleve azt feltételezni, hogy rosszabbak. Véleménye szerint az igazgató pozitív változásokat indított el, és alkalmas az iskola vezetésére.

Dr. Ocskó Olga, az ügyrendi bizottság elnöke kiemelte: egyetlen képviselő sem hajszolt egyéni érdekeket, a testület valamennyi tagja maximalisan a közügyeket szolgálta. A vendégek közül is többen szólni kívántak. Bajzak János azt kérte, hogy az önkor-

Csütörtökön este ülést tartott a kisteleki önkormányzat. Ott József polgármester beszámolóval terjesztett elő a képviselő-testület 4 éves tevékenységéről, amelyben az elvégzett munkát eredményesnek ítélte. Szólt az oktatás, a közművelődés, az egészségügy és a szociális ellátás terén elért eredményekről, a helyi közszolgáltatások működéséről.

mányzat a jövőben kiemeltben foglalkozzon az agrárágazattal. Szél Tibor vállalkozó kifogásolta, hogy az önkormányzat nem követte elég nagy figyelemmel a földkiadó bizottságok munkáját, kevés út épült, nem megfelelő a szemétszállítás. Szerinte hitelekkel nem szabad megépíteni a tervezett kulturális és sportcentrumot, mert az elviszi az önkormányzat pénzét. Dr. Zombori Gábor igazgató főorvos erre a javaslatra reagálva kifejtette: ezt az áldozatot érdemes vállalni, s nemcsak a kocsmákat kell szaporítani, hanem óriási szüksége van a településnek egy ilyen, csak hosszú távon és pénzben nem kifejezhető módon megtérülő beruházásra is.

H. Zs.

■ Ma hatályba lép a rendőrségi törvény Bizalmi személy = ügynök

mellett arról is rendelkezik, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzésére, felderítésére titkos információgyűjtést folytathat. Így például informátort vagy úgynevezett bizalmi személyt – ügynököt – vehet igénybe, illetve a rendőri jelleg leplezésével információt gyűjthet és a vele együttműködő személy védelmére fedőokiratot állíthat ki, illetve fedővállalkozást hozhat létre. A fedővállalkozást rendőrségi költségvetésből lehet létrehozni és a szükséges pénzügyi forrását titokban kell tartani. A rendőrség a vele együttműködő személyeknek anyagi ellenszól-

gáltatást nyújthat, indokolt esetben külföldi személy részére konvertibilis devizában is teljesíthet kifizetést, illetve átutalást. Súlyos bűncselekmény esetén bírói engedéllyel a rendőrség titokban átkutathat magánlakást, az ott történteket technikai eszköz segítségével megfigyelheti és rögzítheti. Ezenkívül ugyancsak bírói engedéllyel lehetőség van levelek, postai küldemények, telefonbeszélgetések figyelemmel kísérésére, illetve azok rögzítésére. Az ilyen jellegű titkos módszereket elsősorban a nemzetközi bűnözéssel, a kábítószer-csempészéssel, a pénzhamisítással, a fegyveres bűncselekményekkel kapcsolatos esetek felderítésére alkalmazhatják. A különleges eszköz bevetése iránti kérelemnek

tartalmaznia kell az alkalmazás helyét, az érintett személy nevét, a különleges eszköz megnevezését és annak használatának időpontját.

A rendőrségi törvény azt is lehetővé teszi, hogy az ügyész hozzájárulásával a nyomozás megtagadásának vagy megszüntetésének kihatásba helyezésével a rendőrség információszolgáltatásban állapodhasson meg a bűncselekmény elkövetőjével. Az ilyen vádak akkor is lehetségesek, ha megállapodással elérhető bűnüldözési célhoz fűződő érdek meghaladja az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdeket. Azaz általában a kisebb súlyú bűncselekmények után járó büntetés elengedése jöhet szóba.

Az OTP Bank Rt. Csongrád Megyei Igazgatósága (Szeged, Széchenyi tér 7.) értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy az építési és ingatlanvásárlási kölcsönök (a már folyamatban lévő is), valamint az ifjúsági betét ügyintézésé 1994. október 3-ától (hétfőtől) az újszegedi lakáshitel iókban történik. Szeged, Fő fasor 16-20.

Az OTP Bank Rt. Csongrád Megyei Igazgatósága (Szeged, Széchenyi tér 7.) értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy – a személyi, áru- és gépjármű-vásárlási hitelek (a már folyamatban lévő is) – a KST, – értékpapír ügyintézésé – a kárptólási jegyek kiszolgálása 1994. október 3-tól (hétfőtől) a Tisza Szállóban kialakított ideiglenes OTP-fiókban történik. Szeged, Wesselényi u. 1.

Az OTP Bank Rt. értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy átépítés miatt a Szeged, Mérey utcai körzeti fiókja 1994. október 3-ától (hétfőtől) – ideiglenesen – a Tisza Szállóban üzemel. Szeged, Wesselényi u. 1. Az ügyfélszolgálat ideje és a telefonszámok változatlanok.